

Kansalaisareena

jeesaan
nuori vapaaehtoistoiminnassa

Vapaaehtoistoiminnan kurssi – **menetelmiä ja kurssirunko**

HELI LUMIARO, AINO KOSTIAINEN, HANNA-LEENA SAAVALAINEN

Kansalaisareenan julkaisuja 1/2019

Julkaisija: Kansalaisareena ry

ISSN 2489-5792

ISBN 978-952-5116-17-5

Toimittajat: Heli Lumiaro ja Aino Kostainen

Ulkoasu ja taitto: Teppo Jäntti / Kallo Works

Kannen kuva: Melissa Hanhiova

www.kansalaisareena.fi

Kansalaisareenan julkaisuja 1/2019

Vapaaehtoistoiminta tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tehdä hyvää, kehittää omaa osaamista ja saada uusia ystäviä. Nuorten voi kuitenkin olla vaikea lähteä mukaan vapaaehtoistoimintaan ja löytää se itselle sopiva vapaaehtoistehtävä. Kouluissa järjestettävät vapaaehtoistoiminnan kurssit madaltavat kynnystä osallistua ja tarjoavat mahdollisuuden kokeilla vapaaehtoistyötä kenties ensimmäistä kertaa elämässä.

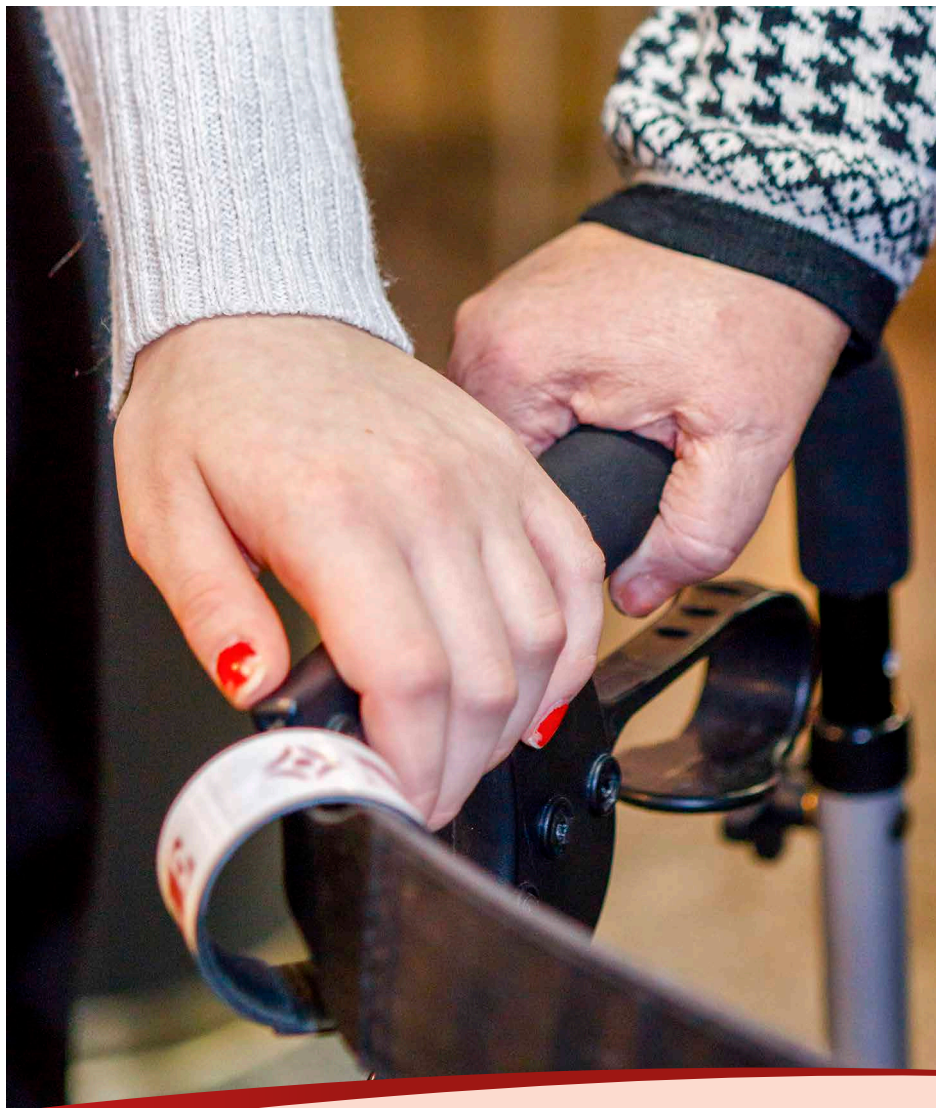
Tähän oppaaseen on koottu toisen asteen oppilaitoksiin soveltuva malli vapaaehtoistoiminnan kurssista. Malli on kehitetty Kansalaisareena ry:n Jeesaan – Nuori vapaaehtoistoiminnassa -hankkeessa (2017 – 2019). Oppaassa on kuvattu kurssin rakenne ja erilaisia opetusmenetelmiä, joita kurssilla voidaan käyttää.

Tämän oppaan lisäksi kurssimateriaaliin kuuluu opettajan tietopaketti *Osaamista vapaaehtoistyöstä – opettajien opas* vapaaehtoistoiminnan kurssille sekä *Jeesaan – vapaaehtoistoiminnan peli*. Jeesaan-peli on uudenlainen ja hauska tapa perehdyttää vapaaehtoistoimintaan. Voit tilata pelin Kansalaisareenalta tai tulostaa sen itse netistä osoitteesta www.kansalaisareena.fi/julkaisut. Samasta osoitteesta löydät myös *Osaamista vapaaehtoistyöstä* -oppaan.

Toivotamme antoisia hetkiä vapaaehtoistoiminnan parissa!

Heli Lumiaro, Aino Kostiainen & Hanna-Leena Saavalainen

Vapaaehtois- toiminnan kurssi toisen asteen oppilaitoksissa

Melissa Hanhrova

Kansalaisareenan Jeesaan – Nuori vapaaehtoistoiminnassa -hankkeessa kehitettiin malli vapaaehtoistoiminnan kurssista yhteistyössä vantaalaisten toisen asteen oppilaitosten kanssa. Kurssi kuului valinnaisena kurssina koulun opetussuunnitelmaan ja opiskelijat saivat kurssista yhden kurssisuorituksen.

Kurssin tavoitteena on perehdyttää opiskelijat vapaaehtoistointaan, tukea oman vapaaehtoistehtävän etsimisessä ja auttaa tunnistamaan vapaaehtoistoiminnassa kertynyttä osaamista. Vapaaehtoistointa mahdollistaa osaamisen näyttämisen sellaisella osa-alueella, mitä ei muuten tulisi opinnoissa näytettyä. Vapaaehtoistoiminnassa nuori voi myös tutustua häntä kiinnostavaan alaan ja saada siten ensimmäisiä kontakteja työelämään.

Vapaaehtoistoiminnan kurssi alkaa kolmella lähiopetuskerralla, jotka voi ajoittaa esimerkiksi yhteen viikkoon. Tämän jälkeen opiskelijat tekevät vapaaehtoistyötä valitsemassaan vapaaehtoispaikassa ja lopuksi kokoonnutaan yhteiseen palautekeskusteluun. Lisäksi koulusta riippuen opiskelijat voivat tehdä vapaaehtoistyöstä oppimispäiväkirjan.

Kurssilla lähtökohtana on, että jokainen voi valita itselleen ja omiin tavoitteisiin sopivan vapaaehtoispaikan. Jeesaan-hanke teki yhteistyötä alueen vapaaehtoistojen kanssa, ja eri organisaatiot tarjosivat nuorille sopivia vapaaehtoistehtäviä. Opiskelijat saivat valita jonkin kumppanien tarjoamista tehtävistä tai etsiä itselleen muun sopivan paikan. Moni opiskelija tekikin vapaaehtoistyötä esimerkiksi oman harrastuksensa kautta. Toki vapaaehtoistyön voisi toteuttaa myös koko ryhmän yhteisenä vapaaehtoisprojektina. Jo ennen kurssin alkua voit olla yhteydessä oman alueesi valikkoryhmään (vapaaehtoistoiminnan koordinaattorien verkosto) ja kysyä alueen vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista. Lisätietoja: www.kansalaisareena.fi/valikkoverkosto

KURSSIRUNKO

Lähiopetus 1 | sivu 6

- Omat vahvuudet ja tavoitteet

Lähiopetus 2 | sivu 12

- Vapaaehtoistoiminnan peli

Lähiopetus 3 | sivu 14

- Oppimistavoitteet ja orientoituminen
- Vapaaehtoistyön tekemistä

Lähiopetus 4 | sivu 18

- Palautekeskustelu

Ensimmäinen lähiovetuskerta – omat vahvuudet ja tavoitteet

Oppimistavoitteet

Opiskelija tunnistaa omia vahvuuksiaan ja osaa valita itselleen sopivan vapaaehtoisuustoiminnan. Opiskelija osaa valita omia tavoitteitaan vastaavan tehtävän osamisen näyttämisen tai uuden oppimisen näkökulmasta.

Opetuskerran kesto

75 min

MENETELMÄT

Tutustuminen

Jokainen kertoo vuorollaan, kuka on ja miltä tuntuu olla vapaaehtoistoiminnan kurssilla. Keskustelkaa yhdessä, mitä vapaaehtoistehtäviä kukin on tehnyt tai minkälaisista vapaaehtoistehtävistä opiskelijat ovat kuulleet. Voit käyttää keskustelussa apuna kuva- tai värikortteja (esim. MLL:n Vertaansa vailla –kortit: kauppa.mll.fi/PublishedService?pageID=9&itemcode=70050)

Vinkkejä keskusteluun

Vapaaehtoistoiminnan luonteeseen kuuluu, että se on yleishyödyllistä. Vapaaehtoistyötä siis tehdään vapaasta tahdosta eikä siitä makseta palkkaa. Talkootyö esimerkiksi urheiluseurassa lasketaan vapaaehtoistoiminnaksi, mutta perheen sisällä tapahtuva auttaminen ei ole vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoistoimintaa ja kansalaistoimintaa on kaikki sellainen toiminta, josta hyötyy perheen ulkopuolinen henkilö tai kohde.

Mikäli opiskelijat eivät tiedä tai ovat epävarmoja, onko tehtävä vapaaehtoistoimintaa, voit kysyä heiltä:

Oletko mukana jossain ryhmässä ohjaajana tai osallistujana, joka tukee toisten osallistumista esimerkiksi oppilaskunnan jäsenenä tai Facebook-ryhmän ylläpitäjänä? Myös luokkatoimikunnassa toimiminen on vapaaehtoistoimintaa, koska siitä hyötyy useampi oppilas.

EI & JOO -leikki

Leikin tarkoitus on saada osallistujat ymmärtämään, miten merkityksellistä on kuunnella toista, olla aidosti läsnä ja innostua. Leikki toteutetaan pareittain ja teemana on vapaaehtoistoiminta.

Leikissä parit ehdottavat vuorotellen toisilleen erilaisia vapaaehtoistehtäviä. Ensin on vuorossa EI-osuus. Toinen ehdottaa parilleen jotain vapaaehtoistehtävää, mihin pari vastaa ei. Tämän jälkeen vaihdetaan toisin päin. Äsken vastausvuorossa ollut ehdottaa nyt tehtävää ja toinen vastaa ei. Sitten on taas toisen vuoro ehdottaa. On aivan sama, mitä toinen ehdottaa, vastaus on aina ei. Tätä jatketaan muutama kierros.

Tämän jälkeen alkaa JOO-osuus. Toinen parista ehdottaa jotain tehtävää, johon toinen vastaa joo ja keksii jotain lisää ehdotukseen. Tämän jälkeen vaihdetaan jälleen toisin päin. Tätä jatketaan muutama kierros ja katsotaan, mihin saakka parit pääsevät.

Purku

Keskustelkaa yhdessä opiskelijoiden kanssa, miltä tuntui tulla torjutuksi. Entä miltä tuntui, kun toinen innostui ja ehdotti jotain uutta. Miettikää asiaa yhdessä vapaaehtoisen ja vapaaehtoistoiminnan tarjoajan näkökulmasta. Miten kerrot vapaaehtoisena, jos et ole kiinnostunut jostakin ehdotetusta vapaaehtoistehtävästä tai kun innostut tarjotusta mahdollisuudesta?

ESIMERKKI LEIKISTÄ

EI-osuus

- Mennäänkö lipaskerääjiksi?
 - Ei, kävisikö vanhustentalon päiväkeskuksen kahvittaminen?
 - Ei.
- Jne.

JOO-osuus

- Lähdetäänkö lipaskerääjiksi?
 - Joo, ja järjestetäänkö samalla vaatekeräys asunnottomille?
 - Joo, ja voidaanko samalla järjestää hyväntekeväisyyskonsertti kodittomille kissoille?
- Jne.

VAIHTOEHTOINEN TOTEUTUS

Keskustellaan kuuntelemisesta ja kuulluksi tulemisesta. Millaisissa tilanteissa en ole tullut kuulluksi ja mitä siitä on seurannut? Keskustelua jatketaan kuulluksi tulemisen kokemukseen. Vapaaehtoistoiminnassa on tärkeää kuunnella itseään ja muita. Aito kohtaaminen on olennainen osa vapaaehtoisena toimimista.

VAPAAEHTOISEN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

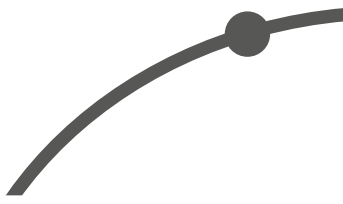
Käykää yhdessä läpi alla olevat vapaaehtoisen oikeudet ja velvollisuudet. Keskustelkaa yhdessä siitä, minkälaisia ajatuksia niistä herää. Ovatko ne opiskelijoiden mielestä hyviä? Puuttuuko jotakin? Miksi pelisääntöjä tarvitaan vapaaehtoistoiminnassa?

Vapaaehtoisella on oikeus

- toimia vapaaehtoisena, ei työntekijänä
- perehdytykseen
- tukeen ja ohjaukseen
- sitoutua toimintaan itselle sopivaksi ajaksi
- kieltäytyä tarjotusta vapaaehtoistehtävästä
- lopettaa vapaaehtoistoiminta halutessaan
- saada toiminnasta iloa ja jaksamista.

Vapaaehtoisen velvollisuutena on

- toimia vapaaehtoisena, ei työntekijänä
- toimia päihteettömänä
- kunnioittaa vaitiolovelvollisuutta
- pitää kiinni sovituista asioista
- ilmoittaa esteen sattuessa
- noudattaa yhdessä sovittuja pelisääntöjä

Mielestäni kurssi ja sen idea on hyödyllinen, sillä se tutustuttaa nuoria vapaaehtoistyöhön ja sen mahdollisuuksiin ja vaikutuksiin.

Melissa Hanhrova

- huolehtia omasta jaksamisesta
- ilmoittaa, jos haluaa lopettaa vapaaehtoistoiminnan.

OMAT VAHVUUDET

Tässä tehtävässä tarvitset vahvuuskortteja, jotka voit tulostaa osoitteesta: www.kansalaisareena.fi/julkaisut

Jokainen opiskelija valitsee 2 – 3 korttia, jotka kuvaavat hänen omaa osaamistaan tai vahvuuttaan. Tämän jälkeen jokainen valitsee yhden kortin, jonka arvelee, että hänen kaverinsa/läheisensä valitsisi hänelle. Lopuksi jokainen valitsee itselleen 2 – 4 korttia, jotka kuvaavat sitä, minkälaista osaamista tai vahvuutta opiskelija haluaisi itsessään kehittää.

Keskustelkaa pareittain, minkälaisia kortteja kukin valitsi. Tämän jälkeen jatkakaa yhdessä keskustelua siitä, minkälaisia vahvuuksia kukin haluaa kehittää. Entä löytyykö vahvuuksista sellaisia, joita voisi hyödyntää vapaaehtoistoiminnassa?

Kirjatkaa yhdessä ylös valitut kortit tai pyydä opiskelijoita ottamaan niistä itselleen kuva kännykällä. Valittuihin vahvuuksiin palataan palautekeskustelussa.

Vaihtoehtoinen toteutus Osaamiskartta. Pyydä opiskelijoita tekemään miellekartta omasta osaamisestaan ja siitä, mitä opiskelija haluaisi oppia.

VAPAAEHTOISTOIMINNAN KIRJO

Tutustukaa yhdessä erilaisiin toimijoihin ja pohtikaa, minkälaisia vapaaehtoistehtäviä heillä voisi olla tarjolla. Harjoituksessa on tärkeää tuoda vapaaehtoistoiminnan monimuotoisuus esille.

Miettikää tämän jälkeen, minkälaista osaamista eri tehtävistä voisi hankkia. Entä miten kertynyttä osaamista voisi hyödyntää myöhemmin opinnoissa tai työnhaussa?

Erilaisia toimijoita ja vapaaehtoistehtäviä löydät muun muassa osoitteista *vapaaehtoistyö.fi*, *hiio100.fi* ja *toimeksi.fi*

MINUN VAPAAEHTOISTEHTÄVÄNI

Käyttäkää yhdessä aikaa oman vapaaehtoistehtävän etsimiseen. Tavoitteena on, että viimeisen kerran päätteeksi kaikilla olisi vapaaehtoistehtävä tai yhteistiedot toimijaan, joka tarjoaa opiskelijaa kiinnostavaa vapaaehtoistointaa.

BONUS-TEHTÄVÄ

Vapaaehtoishaastattelu

Kuvitelkaa yhdessä tilanne, että vapaaehtoistoiminnan kurssi on ohi ja opiskelija on jo ollut vapaaehtoistoiminnassa mukana.

Keskustelkaa ryhmässä

Mikä positiivinen kokemus sinulle jäi mieleen toimiessasi vapaaehtoisena?

- Missä sait onnistumisen kokemuksia?
- Mitä uutta opit?

Kurssi oli mielestäni hyvä ja kaikki asiat selitettiin hyvin ja oppi uusia asioita.

Toinen lähiopetus- päivä – vapaaehtois- toiminnan peli

Oppimistavoitteet

Edellisellä kerralla kartoitetun oppimisen syventämistä. Opiskelija hahmottaa omat vahvuutensa sekä ymmärtää vapaaehtoistoiminnan kentän mahdollisuudet oman osaamisen kehittämässä.

Opetuskerran kesto

75 min

MENETELMÄT

Tällä kerralla pelataan Jeesaan – vapaaehtoistoiminnan peliä, joka perehdyttää vapaaehtoistoiminnan periaatteisiin. Voit ostaa pelin Kansalaisareenalta tai tulostaa sen itse Kansalaisareenan nettisivuilta. Lisätietoja löydät osoitteesta www.kansalaisareena.fi/julkaisut.

Lisäksi tarvitset pelaamista varten nopan – iso vaahtomuovinoppa on hauska ja näkyy koko ryhmälle, mutta myös tavallinen noppa käy.

Lämmittely peliä varten

Heittäkää noppaa vuorotellen. Jokainen saa kertoa omat sen hetkiset fiilikset yhtä monella sanalla, kuin minkä silmäluvun on heittänyt.

Heittäkää tämän jälkeen noppaa vielä yhdessä vuorotellen ja vastatkaa alla oleviin kysymyksiin. Ryhmän kanssa keksitään kuhunkin kysymykseen niin monta vastausta kuin nopan silmäluku osoittaa.

Kysymyksiä

- Mitä on jäänyt mieleen edelliseltä tapaamiskerralta?
- Mikä vielä mietityttää vapaaehtoisena toimimisen suhteen?
- Miksi on tärkeää, että vapaaehtoistyötä tehdään?
- Mikä on ollut kivointa tässä viikossa?

- Sanokaa jonkin tervehdys eri kielellä.
- Luetelkaa joukostanne löytyviä erityistaitoja.
- Luetelkaa pelejä, joissa tarvitaan noppaa.

Pelin pelaaminen

Pelataksaan Jeesaan – vapaaehtoistoiminnan peliä. Pelin kesto on noin tunti.

Pelin päätyttyä

Jokainen osallistuja asettuu luokkahuoneessa pelilaudalla sellaiseen kohtaan, jossa on oppinut tänään jotain merkittävää tai kokenut jonkin tärkeän oivalluksen. Jokainen saa jakaa tämän oman hetkensä muille (tai sen verran kuin itse haluaa).

**Pelin
kautta oli
hauska
oppia.**

Aino Kostainen

Kolmas lähiopetus- päivä – oppimis- tavoitteet ja orientoituminen

Oppimistavoitteet

Opiskelija ymmärtää vapaaehtois- ja kansalais-toiminnan merkityksen ja niiden roolin yhteiskunnassa. Opiskelija tiedostaa vapaaehtoistoiminnan kentän moninaisuuden sekä toimintaperiaatteen.

Opetuskerran kesto

75 min

MENETELMÄT

Alkulämmittely

Keskustelkaa pareittain tai pienryhmissä, mitä jäi mieleen edelliseltä kerralta. Keskustelkaa myös koko ryhmän kesken siitä, mitkä asiat jäivät mietityttämään ja mitä oivalluksia edellisestä kerrasta tuli.

Kolmannen lähiopetuspäivän muu sisältö riippuu opiskelijoiden tilanteesta. Alla on esitetty kaksi vaihtoehtoista mallia sen mukaan, onko opiskelijoilla vielä vapaaehtoispaikat tiedossa vai ei.

Vaihtoehto 1

Kaikilla opiskelijoilla ei ole vielä omaa vapaaehtoispaikkaa tiedossa

Vaihtoehto 2

Kaikilla opiskelijoilla on jo tiedossa vapaaehtoispaikka

VAIHTOEHTO 1

Kaikilla opiskelijoilla ei ole vielä omaa vapaaehtoispaikkaa tiedossa

Käydään ryhmässä läpi keskustelukierros, minne kukakin menossa ja miksi. Lisäksi opiskelijat voivat kirjoittaa itselleen muistiin oppimispäiväkirjaan omat oppimistavoitteensa vapaaehtoistoimintaan.

Vapaaehtoistehtävien valinta ja tavoitteet vapaaehtoistoiminnalle

Käydään ryhmässä läpi keskustelukierros, minne kukakin menossa vapaaehtoiseksi tai minne haluaisi mennä. Käydään yhdessä läpi tarjolla olevia paikkoja ja mietitään vapaaehtoistehtävien valintaa omien tavoitteiden mukaan.

Opiskelijat, joilla on jo paikka tiedossa, voivat kertoa, miksi valitsivat juuri kyseisen paikan. Lisäksi he voivat kirjoittaa itselleen muistiin oppimispäiväkirjaan omat oppimistavoitteensa vapaaehtoistoimintaan.

Opiskelijat, joilla ei vielä ole vapaaehtoispaikkaa, tutustuvat tarjolla oleviin tehtäviin ja kirjaavat omat oppimistavoitteensa. Aikaa tehtävän löytämiseen on hyvä käyttää reilusti, jotta kaikilla on selvä tie eteenpäin.

Vapaaehtoistehtävään valmistautuminen

Käykää ryhmässä yhdessä läpi vapaaehtoisten oikeudet ja velvollisuudet.

Keskustelkaa yhdessä, miksi toisissa paikoissa on alkuhaastattelu ennen kuin vapaaehtoiseksi pääsee, ja miksi kaikki eivät aina tule valituksi vapaaehtoistehtävään.

Hyvä vapaaehtoistoiminta

Tämä tehtävä voidaan tehdä kaikkien ryhmien kanssa riippumatta siitä, onko kaikilla vielä omia vapaaehtoispaikkoja.

Superkiva kurssi ja olen iloinen, että tulini.

Viihdyin hyvin ja sain varmuutta vapaaehtoistoimintaan, jota ei muuten hirveästi nuorille mainosteta.

Tehtävä tehdään pareittain tai pienryhmissä. Kukin pienryhmä pohtii ensin, millainen on hyvä vapaaehtoinen ja tämän jälkeen, millainen on hyvä vapaaehtoistoiminnan tarjoaja. Pienryhmät kokoavat ajatukset isolle paperille.

Pienryhmät esittelevät työnsä tärkeimmät kohdat muulle ryhmälle. Vastauksissa tavoitellaan muun muassa seuraavia asioita.

Hyvä vapaaehtoinen on

- Aidosti kiinnostunut siitä tehtävästä mitä on tulossa tekemään
- Sitoutuu toimijan arvoihin
- On valmis toimimaan annettujen ohjeiden mukaisesti
- Tulee ajoissa
- Ilmoittaa, jos ei pääsekään tekemään tehtävää

Hyvä vapaaehtoistoiminnan tarjoaja on

- Sellainen toimija, joka arvostaa vapaaehtoisia
- Perehdyttää tehtävään
- On vapaaehtoisen tukena tarvittaessa
- Antaa vapaaehtoiselle mahdollisuuden vaikuttaa toimintaan.

VAIHTOEHTO 2

Kaikilla opiskelijoilla on jo tiedossa vapaaehtoispaikka

Käydään ryhmässä läpi keskustelukierros, minne kukakin menossa ja miksi. Lisäksi opiskelijat voivat kirjoittaa itselleen muistiin oppimispäiväkirjaan omat oppimistavoitteensa vapaaehtoistoimintaan.

Vapaaehtoistoiminnan historia ja merkitys

Pohtikaa pareittain, miksi vapaaehtoistyötä on tehty aikaisemmin ja miksi sitä tehdään nykyään. Kirjatkaa ajatuksia ylös isolle paperille.

Parityöskentelyn jälkeen parit muodostavat pienryhmiä muiden pariensa kanssa ja käyvät läpi eri pariensa ideoita. Pienryhmä tekee yhdessä koosteen eri pariensa esittämistä ajatuksista. Koosteet käydään läpi koko ryhmän kanssa.

Tehtävän tarkoituksena on nostaa esille vapaaehtois- ja kansalais-toiminnan merkitystä.

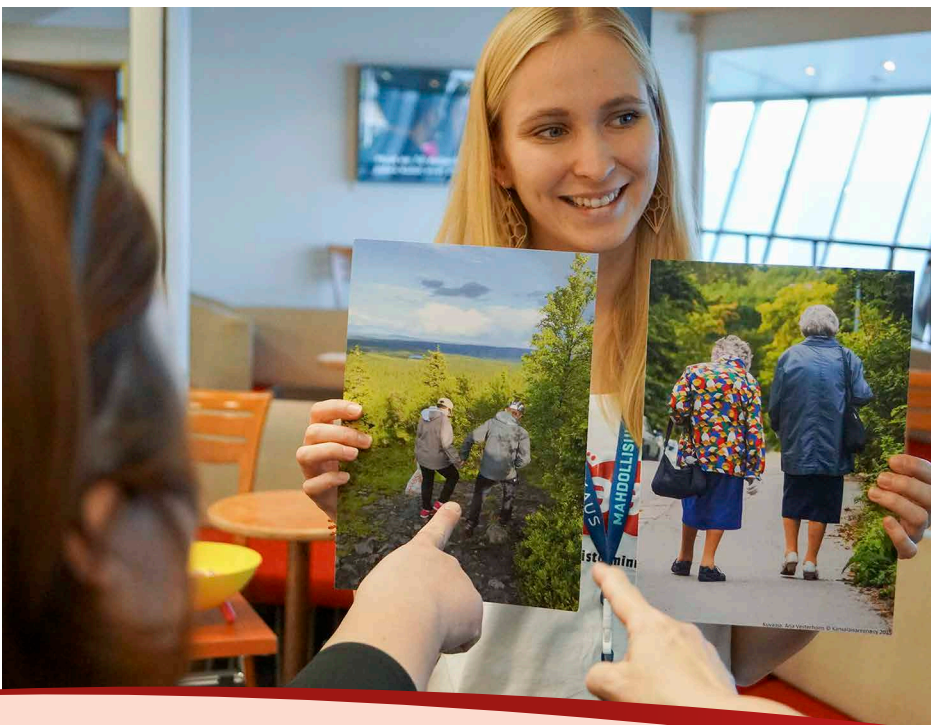
Hyvä vapaaehtoistoiminta

Katso tehtävän kuvaus Vaihtoehto 1:n kohdalta.

Kaikille ryhmille

Mikäli peliä ei ehditty pelata loppuun voidaan pelin kysymyksiä hyödyntää viimeisen kerran keskusteluissa tai käydä syventäviä keskusteluja esimerkiksi seuraavista kysymyksistä:

- Missä voin tehdä vapaaehtoistyötä?
- Pohtikaa yhdessä, onko olemassa sellaisia paikkoja, joissa ei voi toimia vapaaehtoisena?
- Millainen maailma olisi, jos vapaaehtoistyötä ei tehtäisi?

Aino Kostainen

**Oli hauskaa,
kurssi tulee
luultavasti
auttamaan
tulevaisuu-
dessani.**

Palautekeskustelu

Palautokeskustelu järjestetään, kun opiskelijat ovat suorittaneet oman vapaaehtoistehtävänsä. Tämä voi olla esimerkiksi lukukauden loppuksi tai jakson päätyttyä. Tapaamisen tavoitteena on käydä läpi, mitä vapaaehtoistoiminnasta on opittu ja jakaa kokemuksia.

Opetuskerran kesto kannattaa valita opiskelijoiden määrän mukaan, niin että jokaiselle jää aikaa kertoa oma kokemus ja että yhteiselle keskustelulle on myös aikaa.

KUULUMISKIERROS

Käydään aluksi lyhyt kuulumiskierros. Jokainen voi vuorollaan kertoa, mitä tänään kuuluu ja missä oli tekemässä vapaaehtoistyötä.

KOKEMUKSET VAPAAEHTOISTOIMINNASTA

Ryhmän koosta riippuen voidaan jakaantua pienryhmiin. Pienryhmissä jokainen voi kertoa omista vapaaehtoiskokemuksistaan. Ryhmä kirjaa isolle paperille ylös:

- Parhaat kokemukset
- Haastavimmat tilanteet
- Mitä sain/opin vapaaehtoistoiminnasta

Apuna keskustelussa voidaan käyttää kolmannella tapaamiskerralla täytettyjä oppimistavoitteita.

Pienryhmäkeskustelujen jälkeen kukin ryhmä jakaa pääkohdat keskustelusta koko ryhmän kanssa.

LOPPUKESKUSTELU KURSSISTA

Lopuksi voitte keskustella siitä, mitä kukin ottaa itselleen mukaan tästä kurssista ja vapaaehtoistoiminnasta. Muista myös kerätä kurssipalaute kurssin kehittämistä varten.

**Suuri
kiitos
kaikille
mukana
olemisesta
ja hyvän
tekemisestä!**

Meiissa Hanhiova

Vapaaehtoistoiminta on hieno mahdollisuus oppia uutta, hankkia työelämässä tarvittavia taitoja ja tutustua uusiin ihmisiin. Tässä oppaassa on esitelty toisen asteen oppilaitoksiin soveltuva malli vapaaehtoistoiminnan kurssista. Malli on kehitetty Kansalaisareena ry:n Jeesaan – Nuori vapaaehtoistoiminnassa -hankkeessa (2017 – 2019). Oppaassa on kuvattu kurssin sisältö ja erilaisia toiminnallisia opetusmenetelmiä, joita kurssilla voidaan käyttää.

Vapaaehtoistoiminta on tärkeää ja yleishyödyllistä, mutta vakavaa sen oppimisen ja tekemisen ei tarvitse olla. Vapaaehtoistoiminnan kurssi – menetelmiä ja kurssirunko on yksi kolmesta Jeesaan-hankkeen tuottamasta materiaalista, jotka on tarkoitettu koulujen käyttöön. Tutustu myös **Osaamista vapaaehtoistoinnasta – opettajien oppaaseen** ja **Jeesaan – Vapaaehtoistoiminnan peliin** osoitteessa www.kansalaisareena.fi/julkaisut.

“Suosittelen lämpimästi! Kurssissa kivointa oli positiivinen ja kannustava ilmapiiri, sekä leikit.” Kurssipalaute opiskelijalta.